

Marktconsultatie Collectiebeheersysteem

Ten behoeve van Noord-Hollands Archief

Versie 1.0 – 16 mei 2025

Referentie: MC2025-CBS-NHA

TenderNed kenmerk: TN527567

Leeswijzer

Dit document bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Inleiding
2. Proces van de marktconsultatie
3. Scope en gewenste situatie
4. Inhoudelijke vragen
5. Geheimhouding en spelregels
6. Contactgegevens
7. Dankwoord

1. Inleiding

1.1 Doel van de marktconsultatie

Deze marktconsultatie heeft als doel om inzicht te verkrijgen in de beschikbare marktoplossingen en ontwikkelingen op het gebied van een collectiebeheer systeem ten behoeve van het Noord-Hollands Archief (NHA). De verkregen informatie zal worden gebruikt om een weloverwogen aanbestedingsstrategie te bepalen.

1.2 Achtergrond van het project

Het Noord-Hollands Archief (NHA) is een essentiële culturele en democratische basisvoorziening die zich inzet voor betrouwbaar informatiebeheer en brede toegankelijkheid van de collectie. In dit kader maakt het NHA gebruik van een collectiebeheersysteem (CBS) dat een cruciale rol speelt bij het duurzaam beschikbaar stellen van archief- en erfgoedinformatie. Dit systeem ondersteunt zowel de interne werkprocessen als de dienstverlening aan overheidsorganisaties en het publiek.

De continuïteit en verbetering van de huidige functionaliteiten dienen te worden gewaarborgd met tegelijkertijd ruimte voor innovatie als toekomstige ontwikkelingen.

Momenteel worden de archieven en collecties beheerd en ontsloten via Maisflexis. Een klein deel van de collecties wordt beheerd en ontsloten via Memorix, hierbij gaat het om de fotocollectie de Boer, de periodiekenviewer en de presentatie van de beeldcollecties. Deze bedrijfsfuncties dienen uitgevoerd te worden binnen één collectiebeheersysteem.

Bij deze marktconsultatie worden de kernwaarden van het NHA—betrouwbaarheid, innovatie, openheid en samenwerking—meegenomen. Het NHA dient niet alleen te voldoen aan de wet- en regelgeving, maar ook bij te dragen aan een toekomstbestendige en efficiënte digitale infrastructuur.

Het NHA heeft eerder een Europese aanbesteding uitgeschreven voor de levering van een nieuw collectiebeheersysteem, dit inclusief een marktconsultatie. Deze procedure is echter niet succesvol afgerond, waardoor geen overeenkomst met een leverancier tot stand is gekomen.

De redenen voor de intrekking waren als volgt:

1. Het concurrentieniveau was te laag, wij hebben destijds slechts één inschrijving ontvangen;
2. Intern is er een gewijzigd inzicht ontstaan in de wijze waarop wij de onderhavige dienstverlening wensen af te nemen. Oftewel, de IT-visie van het Noord-Hollands Archief is gewijzigd. Dit gewijzigde inzicht zat met name op het gebied van het component Storage (DAM). Dit betekent een wezenlijke wijziging van de uit te voeren opdracht.

Desondanks blijft het NHA, op basis van wettelijke verplichtingen, gehouden aan het opnieuw Europees aanbesteden van het collectiebeheersysteem.

1.3 Doelgroep en uitnodiging

Deze marktconsultatie staat open voor alle geïnteresseerde leveranciers, dienstverleners en andere relevante marktpartijen. Het NHA hanteert een hybride aanpak, waarbij een openbare oproep wordt geplaatst met het verzoek om de vragen te beantwoorden. Daarnaast worden alle partijen die een schriftelijke reactie hebben ingediend uitgenodigd voor een verdiepend gesprek.

Door met iedere partij in gesprek te gaan, wil het NHA een zo volledig mogelijk beeld krijgen van de mogelijkheden in de markt.

2. Proces van de marktconsultatie

2.1 Procedure

De marktconsultatie verloopt als volgt:

- **Publicatie en uitnodiging:** 16-05-2025 (openbare bekendmaking via TenderNed en/of andere kanalen).
- **Indienen van schriftelijke reacties:** 06-06-2025.
- **Individuele gesprekken of bijeenkomsten met geselecteerde marktpartijen:** week 25 en 26.

2.2 Deelname-instructies

Geïnteresseerde partijen kunnen hun schriftelijke reactie indienen via TenderNed. Daarnaast zullen wij alle geïnteresseerde Partijen benaderen die een schriftelijke reactie hebben ingediend voor een verdiepend gesprek. Voor mondelinge toelichting of vragen over de wijze van deelname kunnen geïnteresseerde partijen contact opnemen met Monique Struijs-van Doorn (contactgegevens: zie punt 6 hieronder).

3. Scope en gewenste situatie

Voor de marktverkenning is het Noord-Hollands Archief geïnteresseerd in een oplossing die het NHA ondersteunt bij de uitvoering van de bedrijfsfuncties: Inwinning, Beheer, Beschikbaarstelling en Ontsluiting. Het beheer van de archieven en collecties strekt zich uit over de volgende domeinen: Archief, Bibliotheek, Beeld en Audiovisueel. Het NHA zoekt een te leveren oplossing die bestaat uit een collectiebeheersysteem en een raadpleegvoorziening voor klanten van het NHA. Door middel van deze marktverkenning wil het NHA informatie ophalen ten behoeve van de Europese aanbesteding.

3.1 Gewenste situatie

Het NHA maakt voor het beschrijven van de gewenste situatie gebruik van het raamwerk dat de DERA 4.0 biedt. Waar nodig zijn er extra referentiecomponenten toegevoegd die in de DERA ontbreken maar wel van belang zijn voor het collectiebeheer zoals dat binnen het NHA vorm krijgt. Hieronder volgt eerst een toelichting op het informatieobject dat centraal staat in het collectiebeheer van het Noord-Hollands Archief. Een uitwerking hiervan is terug te vinden in Bijlage 1. Daarna volgt een uitwerking van referentiecomponenten per DERA-bedrijfsfunctie. De bijbehorende architectuurplaat is terug te vinden in Bijlage 2.

Informatieobject

Centraal in het archief- en collectiebeheer van het NHA staan de informatieobjecten. Het NHA maakt in het beheer van de informatieobjecten een onderscheid tussen (1) het beheer van de metadata van de informatieobjecten en (2) de fysieke en digitale representatievormen. Digitale en fysieke representatievormen beschikken hierbij, net als het informatieobject zelf, over een eigen unieke set aan metagegevens. Bij fysieke representatievormen worden bijvoorbeeld metagegevens vastgelegd met betrekking tot de materiële staat. Ook bij digitale representatievormen kunnen metagegevens worden vastgelegd maar deze hebben dan bijvoorbeeld betrekking op het bestandsformaat of de

locatie van het bestand. Een digitale representatievorm kan daarnaast zijn gerelateerd aan een eigen representatievorm in de vorm van een transcriptie.

In het huidige collectiebeheersysteem kunnen fysieke stukken worden geplaatst op een plank die gerelateerd is aan een kast. De kast is hierbij gerelateerd aan een depot en het depot aan een depotlocatie. In de fysieke werkelijkheid zijn er meestal één of meerdere fysieke stukken in een doos geplaatst. Om het depotbeheer en de standplaatsregistratie te optimaliseren zou het NHA de fysieke realiteit ook willen vertalen naar het collectiebeheersysteem. Door een extra entiteit in de vorm van een doos of container aan het collectiebeheersysteem toe te voegen zou dit gerealiseerd kunnen worden. Op deze manier kan de depotbezetting ook op basis van dozen in kaart worden gebracht. Daarnaast wordt het dan mogelijk om bij de dozen een eigen set aan metagegevens vast te leggen waardoor het NHA bijvoorbeeld kan beschikken over informatie met betrekking tot formaat.

Bedrijfsfuncties

Inwinning

De bedrijfsfunctie Inwinning wordt gerealiseerd door de referentiecomponenten Acquisitiebeheersysteem en Metadata en import- en updatesysteem.

- Het Acquisitiebeheersysteem biedt ondersteuning bij het registreren van aanwinsten en acquisities.
- Het Metadata en import- en updatesysteem ondersteunt bij het importeren van metadata, maar via deze referentiecomponent is het ook mogelijk om bestaande metadata in het CBS te updaten.

Beheer

De bedrijfsfunctie Beheer vormt het hart van het beheer van de metadata van archieven en collecties.

- Het Entiteitenbeheersysteem ondersteunt bij het aanmaken en beheren van entiteiten, velden en relaties.
- Het Metadataopnamepunt stelt het NHA in staat om archieven en collecties te verbinden met externe terminologiebronnen.
- Binnen het Metadatabeheersysteem vindt het metadatabeheer plaats. Het NHA kan binnen deze component fysiek en digitale representatievormen van informatieobjecten als eigenstandige informatieobjecten beheren. Dat wil zeggen dat deze objecten zijn voorzien van een eigen set van metadata.

- Het beheer van fysieke informatieobjecten is opgenomen in een aparte referentiecomponent omdat voor het beheer van deze objecten specifieke functies nodig zijn op het gebied van depotbeheer, standplaatsregistratie en conservering.

Beschikbaarstelling

De referentiecomponenten binnen de bedrijfsfunctie Beschikbaarstelling ondersteunen het NHA bij de voorbereiding voor ontsluiting via het Erfgoedinformatieleveringpunt. Via het Erfgoedinformatieleverpunt wordt de publiceerbare informatie aan het publiek ter beschikking gesteld.

- De Erfgoedinformatiepublicatiecomponent zorgt ervoor dat publiceerbare metadata in de juiste vorm kan worden aangeleverd naar de Presentatieserver (metadata) en worden afgenomen via het Erfgoedinformatieleverpunt.
- Het component Export metadata maakt het mogelijk om een export te maken in diverse formaten voor eigen gebruik.
- Het beheer van uitleningen en geautoriseerde toegang voor afnemers wordt gerealiseerd via de referentiecomponenten Aanvraag- en uitleenbeheersysteem en Toegangsbeheercomponent.

Ontsluiting

Via de bedrijfsfunctie Ontsluiting wordt de informatie die het NHA beheerd ter beschikking gesteld aan haar afnemers.

- Het Erfgoedinformatieleverpunt is hierbij de component die ervoor zorgt dat informatie vindbaar, doorzoekbaar en opvraagbaar is. Hierbij biedt het NHA twee interfaces:
 - Een M2M (machine-machine-interactie) applicatie interface die doorlevering van informatie naar bijvoorbeeld platforms als WieWasWie ondersteunt maar ook hergebruik door derde partijen mogelijk maakt.
 - De H2M (mens-machine-interactie) raadpleeginterface is een interface die de archieven en collecties toegankelijk maakt via een web interface. Metadata die wordt gebruikt in het kader van ontsluiting is opgeslagen op de presentatieserver (metadata). Images en andere bestanden in het kader van ontsluiting zijn ook opgeslagen op de presentatieserver. Deze opslag synchroniseert met de opslag van het NHA zodat bestanden niet handmatig hoeven te worden overgezet. De opslag van het NHA beschikt over meerdere manieren om te koppelen, waaronder, maar niet uitsluitend, over een S3-koppeling. De presentatieserver ondersteunt IIIF

zodat in ieder geval de images eenvoudig aan her-gebruikers beschikbaar kunnen worden gesteld.

Toegang en interoperabiliteit

Het collectiebeheersysteem kan via twee verschillende soorten interfaces worden benaderd: kan op twee manieren worden benaderd

- De H2M (mens-machine-interactie) interface is een userinterface die gebruikers ondersteunt bij het uitvoeren van hun werkzaamheden.
- De M2M (machine-machine-interactie) interfaces zijn bedoeld om de interactie met systemen van derden mogelijk te maken door middel van een API. Voor het NHA zelf is het van belang om het systeem te kunnen benaderen via SQL.
 - Voor het NHA is een API van belang om bijvoorbeeld de software die het NHA ondersteunt bij haar eigen interne scanproductie te laten communiceren met het collectiebeheersysteem. Voor de verdere toekomst is de aanwezigheid van een dergelijke interface eveneens van belang. In de toekomst wil het NHA de mogelijkheid hebben om een alternatieve vorm van ontsluiting te ontwikkelen, hierbij is het kunnen ophalen van metadata via een M2M interface rand voorwaardelijk. Ook voor de aansturing van applicatiefuncties als het vastleggen van aanvragen en het beheer op geautoriseerde toegang van afnemers is interactie van belang.
 - De SQL-interface is bedoeld om door het NHA te kunnen worden benaderd voor het analyseren en monitoren van werkprocessen. Daarnaast dient het ter ondersteuning van de uitvoering van analyses ten behoeve van de datakwaliteit.
 - Ten slotte de on-premise opslagomgeving van het NHA wordt beheerd door een externe leverancier en bestaat uit een Silent Bicks-oplossing van Fast LTA, bestaande uit twee gesynchroniseerde, geografisch verspreid opgestelde units. Het collectiebeheersysteem moet echter modulair en op standaarden gebaseerd zijn, dat het zonder ingrijpende wijzigingen ook met mogelijk andere toekomstige (on-premise of Cloud) oplossingen kan koppelen via gangbare protocollen.

4. Inhoudelijke vragen

Op onderstaande vragen ontvangen wij graag uw toelichting.

Scope en gewenste situatie

1. Hoe kijkt u aan tegen de scope die door het NHA in de marktverkenning is geschetst?
2. Hoe kijkt u aan tegen de gewenste situatie die door het NHA in de marktverkenning is geschetst?
3. Aan welke referentiecomponenten kan met behulp van uw oplossing invulling worden gegeven aan alle functies? Licht hierbij ook toe hoe u invulling geeft aan deze functies.
4. Aan welke referentiecomponenten verwacht u met behulp van uw oplossing geen invulling te kunnen geven?

Informatieobjecten

5. Het NHA maakt in het beheer van de informatieobjecten een onderscheid tussen het beheer van de metadata van de informatieobjecten en de fysieke en digitale representatievormen. Digitale en fysieke representatievormen beschikken hierbij, net als het informatieobject zelf, over een eigen unieke set aan metagegevens. Kunt u aangeven hoe u hier met uw oplossing invulling aan kunt geven?
6. Digitale representatievormen zoals scans kunnen zijn gerelateerd aan een representatievorm van de scan zelf. Dat is bijvoorbeeld het geval bij transcripties gemaakt met behulp van OCR of HTR. De output van deze transcripties bestaat meestal uit ALTO-XML of PAGE-XML. Om ook het beheer van deze representatievormen te optimaliseren zou het NHA ook deze gegevens als entiteit binnen het CBS kunnen beheren. Kunt aangeven of en op welke manier u hier met uw oplossing invulling aan kan geven? Kunt u hierbij specifiek aangeven hoe dit werkt binnen het collectiebeheersysteem en bij de online presentatie?
7. Om het depotbeheer en de standplaatsregistratie te optimaliseren zou het NHA over een entiteit als doos of container willen beschikken. Kunt u aangeven hoe u hier met uw oplossing invullingen aan kunt geven?

Authenticiteit en integriteit

8. Beschikt uw systeem over mechanismen die de authenticiteit en integriteit van informatieobjecten kunnen monitoren en waarborgen? Kunt u toelichten welke mechanismen beschikbaar zijn (zoals checksum-validatie) en wat de

specifieke functie en toepassing daarvan is binnen uw oplossing?

Storage en synchronisatie

9. Synchronisatie tussen de interne opslag van het NHA en de presentatieserver is een belangrijk onderdeel van de beoogde opdracht. Hoe kunt u met uw oplossing invulling geven aan dit onderdeel?
 - Kunt u ook aangeven waar de knip zit tussen uw oplossing en de externe opslag?

Interoperabiliteit en modulaire opbouw

10. Het NHA wil op termijn de componenten H2M raadpleeginterface en de presentatieserver metadata kunnen vervangen door een andere oplossing. Biedt uw oplossing hier ruimte voor en wat is de impact hiervan? Heeft u ervaring met een implementatie met uw oplossing?
11. Wat is jullie visie op de interoperabiliteit van uw oplossing met applicaties van derde partijen? Ondersteunt uw oplossing de interactie met systemen van andere leveranciers waarbij derden ook gegevens kunnen aanpassen of toevoegen aan het systeem?
12. Welke (open) standaarden ondersteunt uw oplossing, en op welke wijze zijn deze toegepast binnen de werking van het systeem?
13. Maakt uw oplossing gebruik van open source software? Zo ja, kunt u aangeven welke open source componenten zijn opgenomen en wat hun functie is binnen het systeem.
14. Het collectiebeheersysteem moet modulair en op standaarden gebaseerd zijn, zodat het zonder ingrijpende wijzigingen ook met mogelijk andere toekomstige (on-premise of Cloud) oplossingen kan koppelen via gangbare protocollen. Kunt u een beschrijving geven van uw API-koppelvlak zodat bestanden die op de eigen opslagomgeving geplaatst zijn binnen het collectiebeheersysteem getoond kunnen worden? Denk hierbij aan bijvoorbeeld een RESTful API of een S3-koppeling.

Regie, data-analyse en datakwaliteit

15. Innovatie met data en het verbeteren van de datakwaliteit zijn belangrijke speerpunten voor het NHA. Het kunnen voeren van regie over de manier waarop datamodellen kunnen worden ingericht is hierbij voor het NHA van belang. Hierbij gaat het concreet om het zelf kunnen inrichten en definiëren van entiteiten, velden en relaties. Kunt u met uw oplossing daar invulling aan geven?

16. In het huidige collectiebeheerlandschap is data-analyse en het verbeteren van de datakwaliteit een belangrijk onderdeel. Voor het analyseren van werkprocessen en het creëren hiervan maakt het NHA gebruik van PowerBI. Met behulp van een Oracle connector worden via SQL-queries gegevens opgehaald en vervolgens geanalyseerd. Ook wordt met behulp van deze tooling de voortgang in bijvoorbeeld opschoningsprojecten gemonitord. Daarnaast maakt het NHA gebruik van een SQL-client om direct specifieke gegevenssets uit het systeem op te halen en deze op te schonen via bijvoorbeeld OpenRefine. Het NHA kan in beide gevallen ongelimiteerd gegevens ophalen. Na een opschoning worden de gegevens met behulp van de leverancier weer teruggestuurd in het systeem. De SQL-client wordt ook gebruikt om op diverse vragen met betrekking tot de datakwaliteit van archieven en collecties antwoord te kunnen geven. Kunt u met uw oplossing invulling geven aan het tenminste ongelimiteerd bevragen van data via een SQL-client en het ophalen van data via een PowerBI connector?
17. Het NHA ziet graag dat het systeem actief bijdraagt aan het verbeteren en borgen van de datakwaliteit. Kunt u toelichten welke functionaliteiten en mechanismen uw oplossing bevat die datakwaliteit ondersteunen, bevorderen of actief kunnen aansturen?

Roadmap

18. Wat is de roadmap van uw oplossing? Zijn er aspecten die u onder de aandacht zou willen brengen? Kunt u hierbij ook in het bijzonder aangeven hoe u aankijkt tegen de integratie van Linked open Data in het beheer van de collecties en de online ontsluiting, optimaliseren van zoekinterfaces en zoekmogelijkheden voor raadpleging door afnemers, integratie van toepassing IIIF presentation API, mogelijkheden voor integratie van data-opschoningstooling zoals bijvoorbeeld OpenRefine.
19. Is het mogelijk om de roadmap te delen met het Noord-Hollands Archief?
20. Is de roadmap geldig voor alle varianten (SaaS, on-premise of hybride) indien u meerdere varianten aanbiedt.

Varianten

21. In welke varianten (SaaS, on-premise of hybride) is uw oplossing beschikbaar?

Beveiliging

22. Hoe wordt in uw oplossing gezorgd voor fijnmazig toegangsbeheer (bijvoorbeeld role-based access control) zodat alleen bevoegde personen bepaalde functionaliteiten of gegevens kunnen benaderen?
23. Ondersteunt uw oplossing MFA en SSO?

24. Op welke manier bent u ingericht op de BIO-norm en andere geldende normen zoals de BIR?
25. In welke mate en op welke wijze biedt uw oplossing logging en audit-trails?
Worden handelingen en gegevenswijzigingen vastgelegd en hoe lang wordt dit bewaard?
26. Hoe is de versleuteling van gegevens (rest en in transit) ingericht en welke encryptiestandaarden worden gehanteerd?
27. Kunt u toelichten hoe u bijdraagt aan digitale duurzame toegankelijkheid, bijvoorbeeld het gebruik van open standaarden en uitwisselingsformaten?
28. Welke mogelijkheden biedt uw oplossing om in real-time of periodiek de prestaties te monitoren en is deze informatie inzichtelijk voor het NHA?

5. Geheimhouding en spelregels

5.1 Transparantie en gelijke behandeling

Alle informatie die in deze marktconsultatie wordt verkregen, wordt zorgvuldig en vertrouwelijk behandeld. De input wordt uitsluitend gebruikt voor interne analyse en ter voorbereiding op een eventuele aanbestedingsprocedure. Er vindt geen publicatie plaats van individuele inzendingen of gesprekken.

Deelname aan de marktconsultatie geeft geen voorrang of voordelen bij een eventuele aanbesteding.

5.2 Vertrouwelijkheid

Bedrijfsgevoelige informatie die door partijen wordt gedeeld, zal vertrouwelijk worden behandeld en niet publiekelijk worden gemaakt. Het NHA zorgt ervoor dat alle relevante informatie die in het kader van deze marktconsultatie is gedeeld met marktpartijen, ook beschikbaar worden gesteld bij een eventuele aanbestedingsprocedure. Op deze manier wordt gewaarborgd dat alle partijen over gelijke informatie beschikken bij het doen van een inschrijving.

5.3 Voorbehoud

Deelname aan deze marktconsultatie schept geen enkele verplichting of recht op deelname aan een eventuele vervolgpcedure. De informatie die wordt verstrekt in het kader van deze marktconsultatie is uitsluitend bedoeld voor informatieve doeleinden en vormt geen juridisch bindende aanbestedingsaankondiging of toezegging.

Er kunnen geen rechten worden ontleend aan de inhoud van deze marktconsultatie of aan de deelname eraan. De aanbestedende dienst behoudt zich het recht voor om, zonder opgaaf van redenen, af te zien van een aanbesteding, het proces op een later moment te wijzigen of anders in te richten.

6. Contactgegevens

Naam organisatie: Noord-Hollands Archief

Contactpersoon: Monique Struijs-van Doorn

E-mail: m.struijs-vandoorn@noord-hollandsarchief.nl

Telefoon: +31(0)652718959

7. Dankwoord

Het Noord-Hollands Archief wil alle marktpartijen die de moeite nemen om deel te nemen aan deze marktconsultatie hartelijk bedanken voor hun interesse, tijd en inzet. Uw bijdrage wordt zeer gewaardeerd en vormt een waardevolle basis voor het vervolgtraject richting een toekomstbestendig collectiebeheersysteem.

Wij kijken uit naar uw reactie!